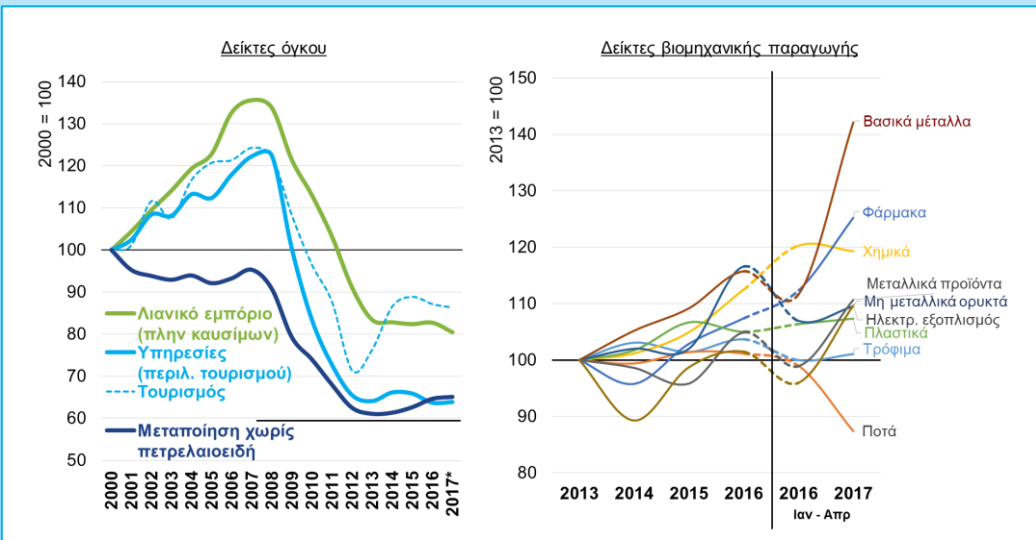

Η βιομηχανία πρέπει να ενισχυθεί - κρατά το κλειδί της ανάκαμψης!

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Η μετ' εμποδίων ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, που ξεκίνησε σταδιακά από το 2014, φαίνεται σήμερα να εισέρχεται σε μια φάση ομαλοποίησης, αλλά και προσδοκώμενης ενίσχυσης τους επόμενους μήνες. Εάν τηρηθούν τα συμφωνηθέντα με τους εταίρους, και δεν ανατραπεί η συνεχιζόμενη μείωση του κινδύνου της χώρας, που είναι εμφανής στις αποδόσεις των ομολόγων, κρατικών και εταιρικών, η χώρα έχει όλες τις δυνατότητες να ξαναβγεί στις αγορές και να κινητοποιήσει ιδιωτικά κεφάλαια που περιμένουν να επενδύσουν στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Τα τελευταία χρόνια, πέραν του τουρισμού που επωφελείται από την εξωγενή μετατόπιση τουριστικών ροών προς τη χώρα μας, η ελληνική βιομηχανία, και ειδικότερα η μεταποίηση, αναδεικνύεται ως η κύρια δύναμη πίσω από την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, με τις υπηρεσίες πλην τουρισμού να εξακολουθούν να συρρικνώνονται. Η μετατόπιση πόρων προς δυναμικές και εξωστρεφείς (εξαγωγικές) δραστηριότητες είναι μια καλοδεχούμενη εξέλιξη. Δεν πρέπει, όμως, να παραγνωρίζεται, ότι οι υπηρεσίες πλην τουρισμού είναι ακόμη ένα πολύ μεγάλο κομμάτι της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης, και η συρρίκνωση τους σημαίνει χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης για την οικονομία ως σύνολο και ποσοστά ανεργίας που παραμένουν πεισματικά σε υψηλά επίπεδα. Η χώρα χρειάζεται μια διεθνώς ανταγωνιστική ελληνική βιομηχανία, που παρέχει καλά αμειβόμενες, υψηλής εξειδίκευσης και πλήρους απασχόλησης θέσεις εργασίας, σε εξωστρεφείς δραστηριότητες υψηλής παραγωγικότητας και έντασης γνώσης και καινοτομίας, και που συμβάλλει, έτσι, και στη διατηρήσιμη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου. Η βιομηχανία, δυστυχώς, εξακολουθεί, παρά τη δυναμικότητά της, να είναι, όμως, ακόμη ένας σχετικά μικρός σε μέγεθος, κλάδος στην ελληνική οικονομία, που κυριαρχείται από τις υπηρεσίες. Η ασυμμετρία αυτή είναι και η κύρια αιτία που παρά την εφαρμογή πλειάδας διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και εκτεταμένης μείωσης των μακροοικονομικών ανισορροπιών στα χρόνια των Μνημονίων, η χώρα μας είναι ακόμη υπό επιτροπεία και η οικονομία δεν έχει αναπτύξει δυναμική ταχείας ανάκαμψης και εξόδου από την κρίση και την ύφεση. Η ανάκαμψη των υπηρεσιών αργά ή γρήγορα θα ακολουθήσει τους άλλους κλάδους καθώς θα ανακάμπτει η γενικότερη επενδυτική δραστηριότητα τα επόμενα χρόνια. Προς το παρόν, όμως, οι μόνες υπηρεσίες που γνωρίζουν μεγάλη επενδυτική άνθηση είναι οι «επισκευές συσκευών ατομικής ή οικιακής χρήσης», οι «δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών» (στεγνωκαθαριστήρια, κομμωτήρια, γυμναστήρια, οίκοι αισθητικής κλπ) και, οι «δραστηριότητες οργανώσεων» (επιχειρηματικών, επαγγελματικών, κ.ο.κ.). Όλες αυτές οι επενδύσεις συνδέονται με τις επιπτώσεις της κρίσης και της ύφεσης σε διάφορες μορφές (επιχειρηματικότητα ανάγκης, επισκευές αντί αγορές, συντήρηση υποδομών, προσωπική βελτίωση, κλπ.). Το γεγονός, όμως, ότι οι επενδύσεις σε αυτούς τους κλάδους (€1,3 δισ.) είναι σχεδόν οι ίδιες με τις επενδύσεις στη μεταποίηση χωρίς πετρελαιοειδή (€1,2 δισ.), δείχνει και το στρεβλό αναπτυξιακό μας υπόδειγμα, που κατευθύνει πόρους σε χαμηλής προστιθέμενης αξίας δραστηριότητες. Τέλος, πρέπει να προβληματίσει ότι μόλις το 17% των επενδύσεων (χωρίς αγορά ακινήτων) στην Ελλάδα αφορά σε δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης και για τη χρήση προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας, όταν στην Ευρώπη το αντίστοιχο ποσοστό είναι περίπου στο 30%.
- Η συμφωνία για την ολοκλήρωση της 2ης αξιολόγησης φαίνεται ότι επηρέασε θετικά το οικονομικό κλίμα τον Ιούνιο του 2017, καθώς ο σχετικός δείκτης σημείωσε μικρή βελτίωση, ωστόσο καταγράφονται μικτές τάσεις τόσο στις επιχειρηματικές προσδοκίες, όσο και την καταναλωτική εμπιστοσύνη, η οποία επίσης βελτιώθηκε οριακά. Την ίδια ώρα, ο Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στη μεταποίηση (PMI), επέστρεψε σε επίπεδο πάνω από το όριο των 50 μονάδων, ως αποτέλεσμα της αύξησης των νέων παραγγελιών και της παραγωγής, η οποία συνέβαλε και στην αύξηση των θέσεων εργασίας. Παράλληλα, ο όγκος λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων κινήθηκε σε θετικό έδαφος τον Απρίλιο του 2017 (+2,6%), γεγονός στο οποίο συνέβαλαν και οι εορτές του Πάσχα, με τις πωλήσεις στις περισσότερες κατηγορίες καταστημάτων να σημειώνουν αύξηση (+2,4% το διάστημα Ιαν – Απρ 2017 ο γενικός δείκτης πλην καυσίμων). Τέλος, η συγκράτηση των δαπανών για συντάξεις και η αύξηση των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές διατήρησαν το πρωτογενές πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης σε υψηλά επίπεδα τον Μάιο του 2017.

Η ώρα της ελληνικής βιομηχανίας!

Δείκτες όγκου στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών, το λιανικό εμπόριο και τις υπηρεσίες - Δείκτες βιομηχανικής παραγωγής σε βασικούς κλάδους της μεταποίησης
(ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat και εκτιμήσεις ΣΕΒ, Απρ. 2017)

* Για τη μεταποίηση και το λιανικό εμπόριο στοιχεία Ιαν – Απρ. Για τις υπηρεσίες και τον τουρισμό στοιχεία Α' 3μήνου 2017. Για τον δείκτη όγκου στις υπηρεσίες και τον τουρισμό χρησιμοποιήθηκε ως απλοποιημένος ο ΔΤΚ στις υπηρεσίες και τα ξενοδοχεία-εσπιατόρια αντίστοιχα. Λόγω της μεγάλης εποχικότητας στις υπηρεσίες και τον τουρισμό ο δείκτης για το 2017 έχει υπολογιστεί με αναγωγή του Α' 3μήνου στο έτος με βάση τα στοιχεία του 2016.

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +30 211 500 6104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor

E: mmtsopoulos@sev.org.gr
T: +30 211 500 6157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Με την ευγενική χορηγία:

Ανατομία της ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας: Παραγωγή και Επενδύσεις

Οι προοπτικές για ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης είναι σήμερα αρκετά καλές. **Πρώτον**, έχουν αρθεί οι αβεβαιότητες που απέρρεαν από τις καθυστερήσεις στην 2^η αξιολόγηση του προγράμματος, **δεύτερον**, μέχρι το τέλος του 2018, δεν υπάρχουν μέτρα πρόσθετης λιτότητας προς εφαρμογή που να μην είναι γνωστά, **τρίτον**, υπάρχουν περιθώρια για τόνωση της αναπτυξιακής δραστηριότητας μέσω της μείωσης των τραπεζικών επιτοκίων χορηγήσεων (προεξοφλώντας την ανάκαμψη) και ενισχύσεων που έχουν καθυστερήσει αδικαιολόγητα μέσω της ενεργοποίησης του αναπτυξιακού νόμου, του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων, των διαρθρωτικών κονδυλίων του ΕΣΠΑ και των προς αξιοποίηση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων, **τέταρτον**, οι αγορές εταιρικών ομολόγων είναι πλέον σε θέση να προσφέρουν χρηματοδότηση με καλούς όρους σε επιχειρήσεις χαμηλού κινδύνου και υψηλών επενδυτικών επιδιώξεων, όπως συνέβη πρόσφατα με την υπερκάλυψη ομολογιακής έκδοσης της Μυτιληναίος για €300 εκατ. με 3,1% για μια πενταετία, **πέμπτον**, η οικονομία επωφελείται από ένα άνευ προηγουμένου κύμα τουριστικής δραστηριότητας από το εξωτερικό, καθώς η χώρα είναι συγκριτικά πιο ασφαλής από γειτονικούς τουριστικούς προορισμούς, και, **έκτον**, μετά από μια επταετία αρνητικών καθαρών επενδύσεων έχουν συσσωρευθεί πολλές επενδυτικές ευκαιρίες προς αξιοποίηση από ιδιωτικά κεφάλαια που αναμένουν την έλευση της κανονικότητας για να επενδύσουν με ταχύτερους ρυθμούς και με μεγαλύτερα μεγέθη απ' ό,τι μέχρι σήμερα.

Η συγκυρία, λοιπόν, είναι σχετικά καλή για να επιβεβαιωθούν οι προβλέψεις για ανάπτυξη άνω του 1,5% το 2017 και άνω του 2,5% το 2018. Θα είναι η πρώτη φορά εδώ και πολλά χρόνια που η χώρα και οι πολίτες της θα ζήσουν την εμπειρία μιας σχετικά ισχυρής, με τα δεδομένα του παρελθόντος, αναπτυξιακής φάσης, που αναμένεται να συνεχισθεί και τα επόμενα χρόνια. Οι συνήθειες προϋποθέσεις αποφυγής κινδύνων ισχύουν και είναι περιπτώ να

επαναληφθούν. Κυρίαρχες μεταξύ τους είναι η πολιτική αστάθεια και ο δημοσιονομικός εκτροχιασμός λόγω παροχών, εάν και εφόσον γίνουν πρόωρες εθνικές εκλογές.

Οι συνήθειες προϋποθέσεις αποφυγής κινδύνων ισχύουν και είναι περιπτώ να επαναληφθούν. Κυρίαρχες μεταξύ τους είναι η πολιτική αστάθεια και ο δημοσιονομικός εκτροχιασμός λόγω παροχών, εάν και εφόσον γίνουν πρόωρες εθνικές εκλογές.

Παρά τις καλές προοπτικές, όμως, η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, δεν έχει αποκτήσει μέχρι και σήμερα, στα μέσα του 2017, δυναμική εδραίωσης και ανόδου. Αυτό ήταν το αποτέλεσμα της όξυνσης της αβεβαιότητας από το 2015 και μετά, αλλά και της επιπρόσθετης υφεσιακής λιτότητας το 2016 και το 2017 λόγω της εφαρμογής του Γ' Μνημονίου. Παρ' όλα αυτά, η ανάκαμψη –μετ' εμποδίων- εξακολουθεί να είναι εμφανής στους περισσότερους δείκτες που αποτυπώνουν την συγκυρία, ένδειξη των αντοχών της οικονομίας και της ελληνικής επιχειρηματικότητας, αλλά και των δυνατοτήτων της στο επόμενο χρονικό διάστημα.

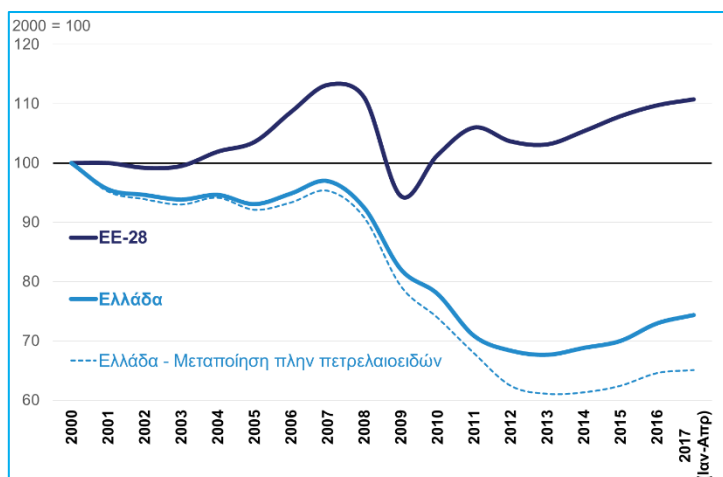
Η ανάκαμψη -μετ' εμποδίων- εξακολουθεί να είναι εμφανής στους περισσότερους δείκτες που αποτυπώνουν την συγκυρία, ένδειξη των αντοχών της οικονομίας και της ελληνικής επιχειρηματικότητας, αλλά και των δυνατοτήτων της στο επόμενο χρονικό διάστημα.

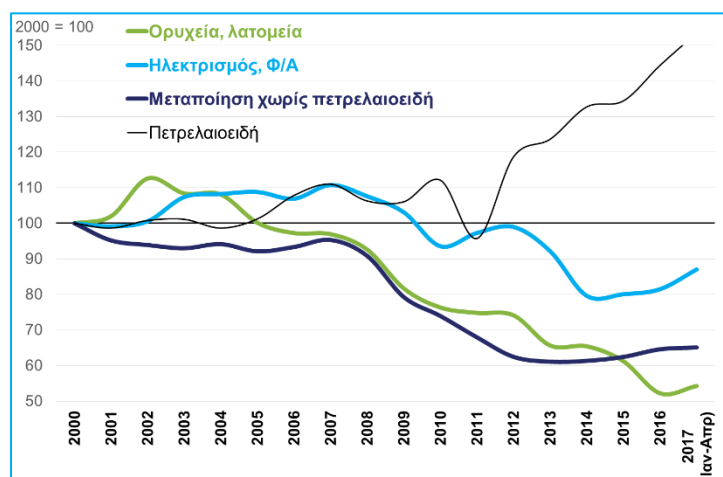
Στη φάση της ανάκαμψης που ξεκίνησε σταδιακά από το 2014, σε δείκτες όγκου, η μεταποίηση χωρίς πετρελαιοειδή, παρουσιάζει μια συνεχή και αδιάλειπτη πορεία βελτίωσης (**Δ01** και **Δ02**). Άλλοι κλάδοι της βιομηχανίας παρουσιάζουν διαφοροποιημένη εικόνα. Τα ορυχεία/λατομεία, για παράδειγμα, βρίσκονται ακόμη σε καθοδική πορεία (αν και στο α' τετράμηνο του 2017 υπάρχει κάποια ένδειξη ανάκαμψης), ενώ ο τομέας των δικτύων (ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο) εμφανίζει ισχυρά σημεία ανάκαμψης από το 2015 και μετά. Και, βεβαίως, τα πετρελαιοειδή παρουσιάζουν μια αυτόνομη εντυπωσιακή αναπτυξιακή πορεία, λόγω της φύσεως του παραγωγικού αντικειμένου, με αξιοσημείωτες εξαγωγικές επιδόσεις (**Δ03**).

Αυτός είναι και ο λόγος που πάντα υπολογίζουμε τα μεγέθη της μεταποίησης εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, όταν αναλύουμε την ελληνική οικονομία και τη δυναμική της ελληνικής μεταποίησης, και μάλιστα της ελληνικής βιομηχανίας. Αλλά και εντός της μεταποιητικής βιομηχανίας, δυναμικοί κλάδοι όπως τα βασικά μέταλλα, τα φάρμακα, τα πλαστικά, τα χημικά και τα μη μεταλλικά ορυκτά εμφανίζουν πολύ ταχύτερους ρυθμούς ανάπτυξης από άλλους πιο παραδοσιακούς κλάδους, όπως τα τρόφιμα και ποτά, που επίσης επεκτείνονται με ικανοποιητικούς ρυθμούς (διάγραμμα 1^{ης} σελίδας και **Δ04**).

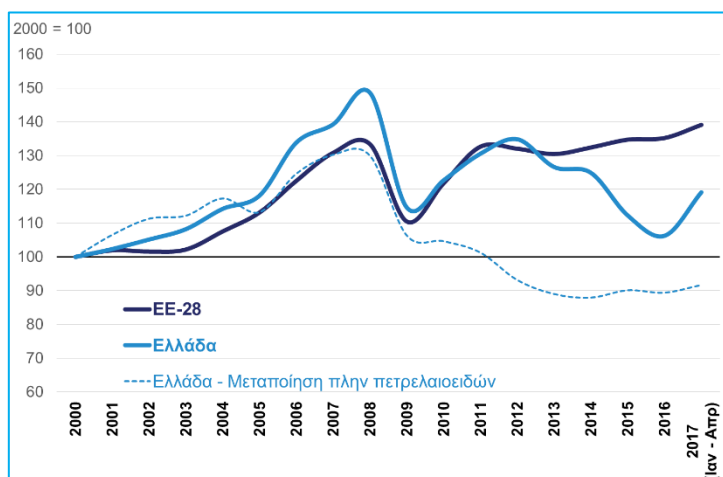
Δ01: Δείκτης παραγωγής στη μεταποίηση: Ελλάδα και ΕΕ-28 (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Απρ. 2017)

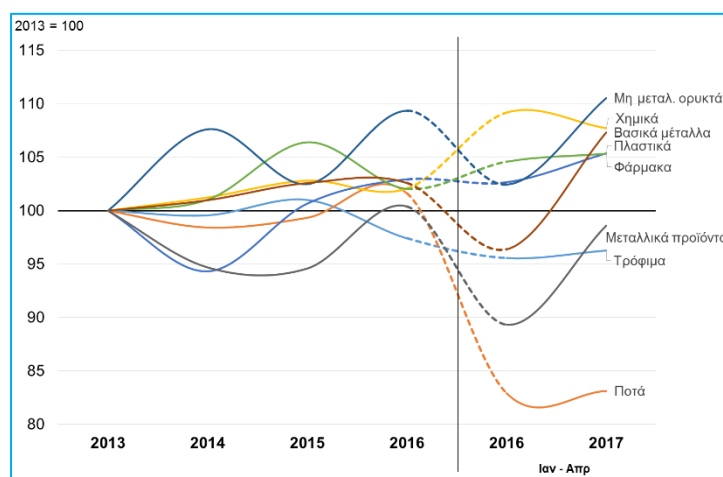
Δ03: Δείκτες βιομηχανικής παραγωγής (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat και εκτιμήσεις ΣΕΒ, Απρ. 2017)

Δ02: Δείκτης κύκλου εργασιών στη μεταποίηση: Ελλάδα και ΕΕ-28 (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Απρ. 2017)

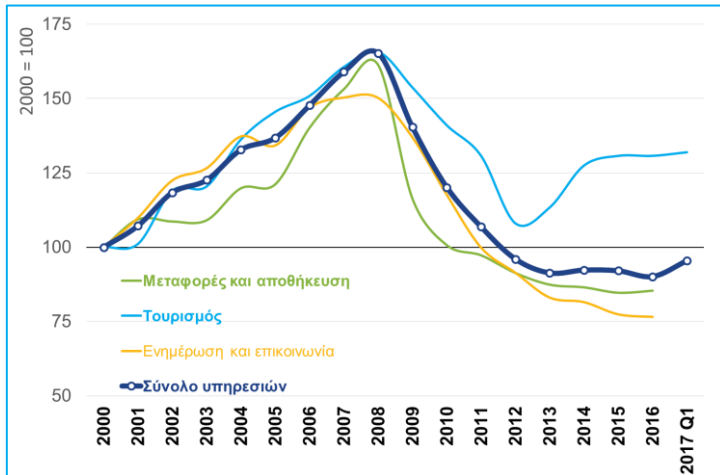

Δ04: Δείκτης κύκλου εργασιών σε βασικούς κλάδους (ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2017)

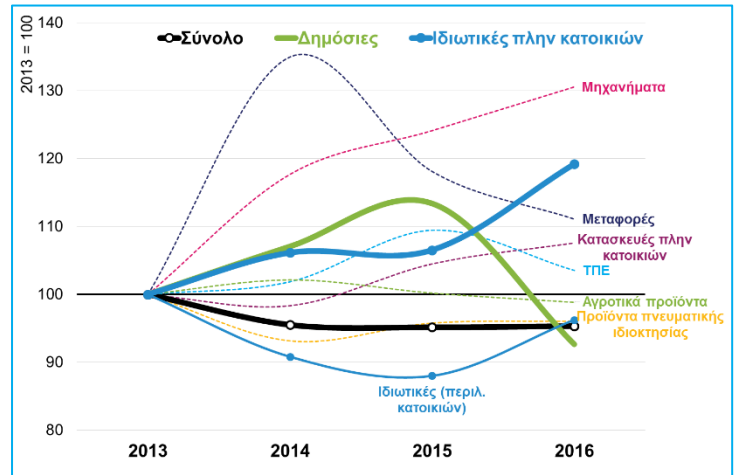
Δ05: Δείκτες κύκλου εργασιών στις υπηρεσίες
(ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat και εκτιμήσεις ΣΕΒ, 2016)

Σημ.: Ο δείκτης για το σύνολο των υπηρεσιών περιλαμβάνει τους κλάδους: μεταφορές και αποθήκευση, ξενοδοχεία και εστιατόρια, ενημέρωση και επικοινωνία, επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές προς τις επιχειρήσεις δραστηριότητες.

Αντιθέτως οι υπηρεσίες ως σύνολο δεν εμφανίζουν σαφή σημεία ανάκαμψης, (διάγραμμα 1^{ης} σελίδας και Δ05), παρά την ταχεία ανάπτυξη του τουρισμού, που επωφελείται από τη μεγάλη μετατόπιση των τουριστικών ροών προς τη χώρα μας λόγω κυρίως γεωπολιτικών παραγόντων, αν και το 2016 υπήρξε κάποια οπισθοχώρηση. Το τελευταίο οφείλεται, μάλλον, στην επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων από τον Ιούνιο του 2015, αν και, σε κάθε περίπτωση, η κατάσταση φαίνεται να εξομαλύνεται, όπως δείχνουν τα πρώτα στοιχεία του 2017 που αναφέρονται στον εξωτερικό τουρισμό. Το λιανικό εμπόριο (σε όρους όγκου) δεν δείχνει σημεία ανάκαμψης, αν και έχει σταματήσει η καθοδική πορεία πριν το 2014. Και, τέλος, άλλοι κλάδοι υπηρεσιών όπως οι μεταφορές και η αποθήκευση, και η ενημέρωση και επικοινωνία, δείχνουν μείωση σε όρους κύκλου εργασιών (δεν υπάρχουν στοιχεία σε όγκους), αποτέλεσμα που επιβεβαιώνει την αρχική εκτίμηση ότι, με την εξαίρεση του τουρισμού, οι υπηρεσίες ως κλάδος υποφέρουν ακόμη καθώς η υπόλοιπη οικονομία ανακάμπτει. Δεδομένου, βεβαίως, του μεγάλου μεγέθους των υπηρεσιών στην οικονομία, το αποτέλεσμα αυτό συμπαρασύρει τη συνολική οικονομία σε πτήση χαμηλών επιδόσεων.

Δ06: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά κατηγορία (Eurostat και ΕΛΣΤΑΤ, 2016)

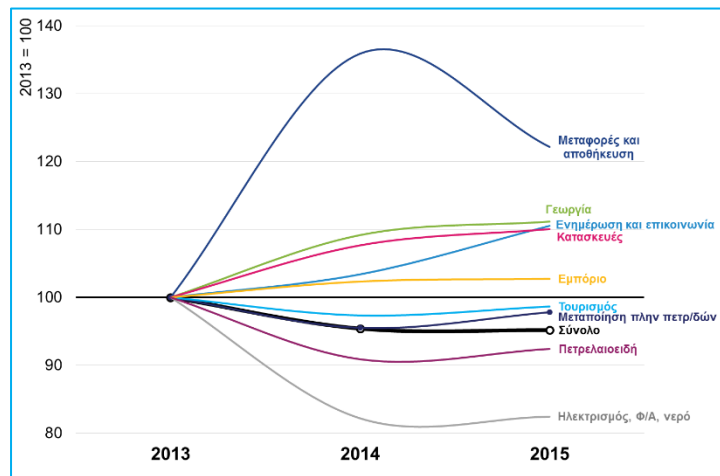
Στη φάση της ανάκαμψης που ξεκίνησε σταδιακά από το 2014, σε δείκτες όγκου, η μεταποίηση χωρίς πετρελαιοειδή, παρουσιάζει μια συνεχή και αδιάλειπτη πορεία βελτίωσης.

Την πορεία αυτή της οικονομικής δραστηριότητας στηρίζει μια σχετικά ευρεία (σε πολλούς κλάδους) ανάκαμψη της ιδιωτικής επενδυτικής δραστηριότητας. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα Δ06, η καταγραφόμενη στασιμότητα των συνολικών επενδύσεων την τριετία 2014-2016, σε σταθερές τιμές, υποκρύπτει μια σταθερή βελτίωση των ιδιωτικών επενδύσεων πλην κατοικιών, που δείχνει ότι η ιδιωτική οικονομία ανακάμπτει, παρά τις αναταράξεις του 2015. Η μείωση των συνολικών επενδύσεων κατά 4,5% το 2014 είναι αποτέλεσμα ουσιαστικά της τεράστιας μείωσης των επενδύσεων σε κατοικίες κατά 53%, παρόλο που οι ιδιωτικές επενδύσεις πλην κατοικιών και οι δημόσιες επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 5,9% και 8,1% αντιστοίχως. Έκτοτε, οι συνολικές επενδύσεις διατηρούνται στο ίδιο σχεδόν επίπεδο. Το 2015, οι επενδύσεις σε κατοικίες μειώνονται περαιτέρω κατά 25,8%, ενώ οι ιδιωτικές επενδύσεις πλην κατοικιών αυξάνουν οριακά κατά 0,4% και οι δημόσιες επενδύσεις σε κατοικίες κατά 5,9%. Τέλος το 2016, οι

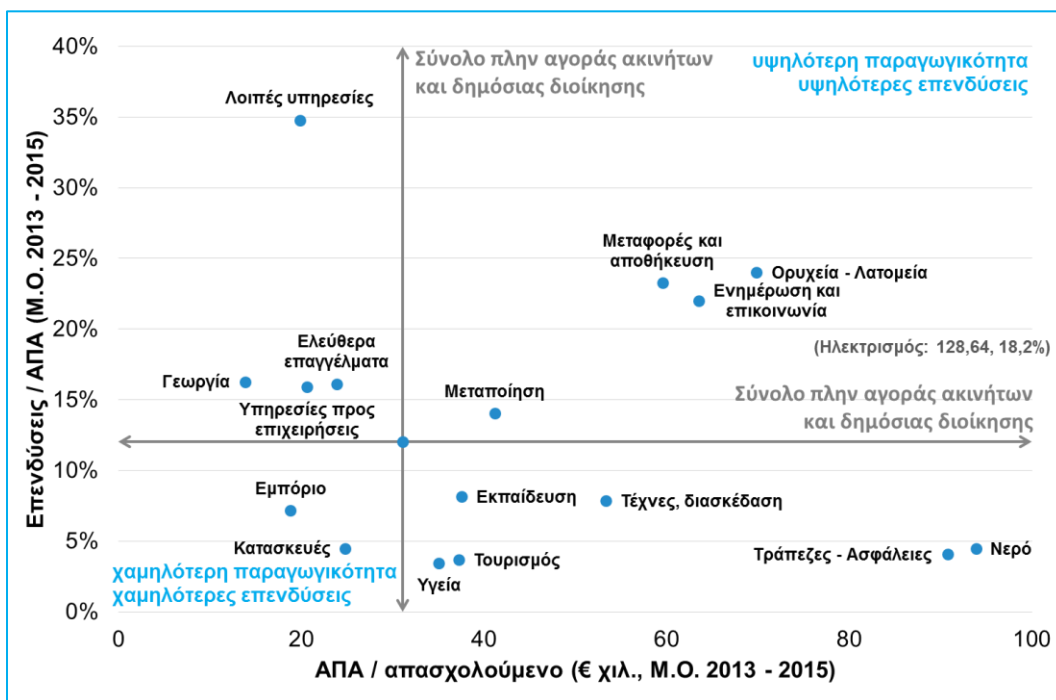

επενδύσεις σε κατοικίες μειώνονται περαιτέρω κατά 12,8%, οι ιδιωτικές επενδύσεις πλην κατοικιών αυξάνονται κατά 11,9%, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις καταποντίζονται κατά -18,3% (αποτέλεσμα και της επιδίωξης να καταγραφεί υψηλό πρωτογενές πλεόνασμα). Η αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων πλην κατοικιών από το 2014 και μετά κατά 19,2% σωρευτικά (+6,1% το 2014, +0,4% το 2015 και 11,9% το 2016) επηρεάζεται κυρίως από τις κατασκευές πλην κατοικιών (+7,5%), από τα μεταφορικά μέσα (+10,9%), από τις επενδύσεις στον κλάδο ενημέρωσης και επικοινωνίας (+3,7%) και, κυρίως, από τις επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό (+30,4%), αν και τα μεγέθη αυτά υποεκτιμούν την επίδραση των διαφόρων κατηγοριών στις ιδιωτικές επενδύσεις πλην κατοικιών, καθώς ενσωματώνουν και την πτώση των δημοσίων επενδύσεων κατά -7,4% κατά την περίοδο 2013-2016, που δεν εξειδικεύονται περαιτέρω. Στο διάγραμμα **Δ07**, παρουσιάζεται η κλαδική ανάλυση των επενδύσεων, με τις επενδύσεις στον τουρισμό, την μεταποίηση και τα δίκτυα να ανακάμπτουν από το 2015 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), ενώ οι επενδύσεις στους υπόλοιπους κλάδους φαίνεται να έχουν ανακάμψει νωρίτερα, όπως στους κλάδους μεταφορές και αποθήκευση, και ενημέρωση και επικοινωνία, που όμως δεν καταφέρνουν να αναστρέψουν την καθοδική πορεία στην παραγωγή και τον κύκλο εργασιών τους.

Δ07: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά κλάδο (Eurostat, 2016)

Στο διάγραμμα **Δ08** παρουσιάζονται τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (2015) που αφορούν στη σχέση παραγωγικότητας και επενδύσεων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην περίοδο 2013-2015, όταν ξεκινά στη ουσία η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας από τα απύθμενα βάθη της ύφεσης που προηγήθηκε. Στο διάγραμμα αυτό παρατηρούμε ότι οι κλάδοι που υλοποιούν τις υψηλότερες επενδύσεις ως ποσοστό της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ), έχουν την υψηλότερη ΑΠΑ ανά απασχολούμενο (επάνω δεξιά τεταρτημόριο), είναι δηλαδή οι πιο δυναμικοί κλάδοι, όπως, μεταξύ άλλων,

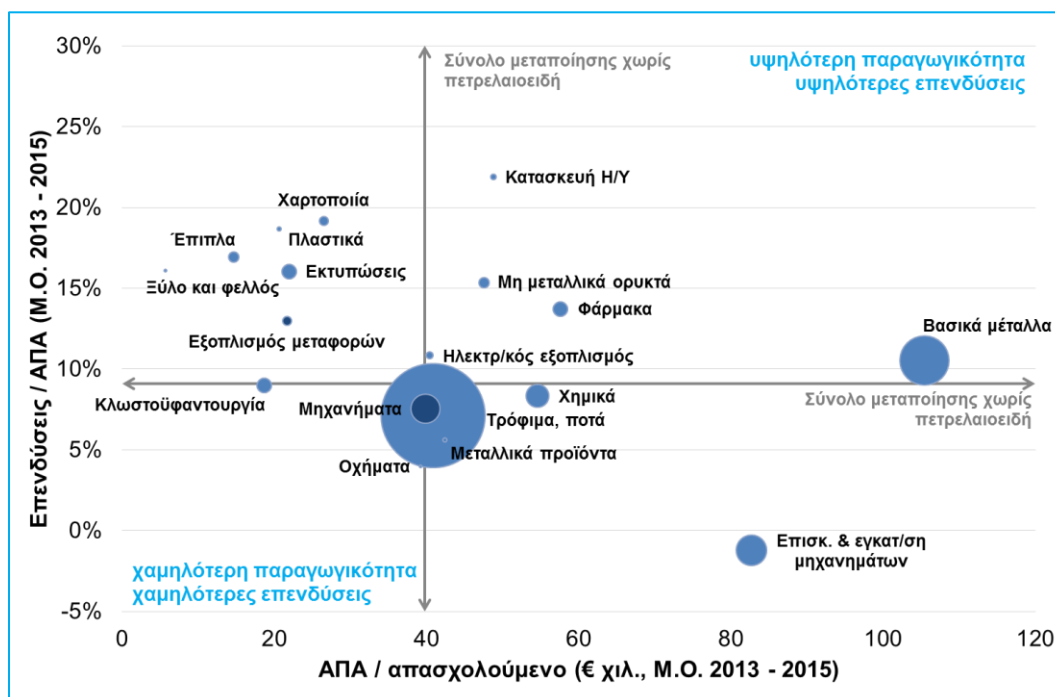
Δ08: Επενδύσεις και παραγωγικότητα κατά κλάδο (Eurostat, 2015)

η μεταποίηση, οι μεταφορές και η αποθήκευση (logistics), και, η ενημέρωση και επικοινωνία (πληροφορική, τηλεπικοινωνίες). Οι κλάδοι αυτοί, που είτε υφίστανται τις πιέσεις του διεθνούς ανταγωνισμού ή λειτουργούν σε περιβάλλον έντονου ανταγωνισμού στην εγχώρια αγορά, επενδύουν και αυξάνουν την παραγωγικότητά τους, ώστε να παραμείνουν ανταγωνιστικοί. Στον αντίποδα (κάτω και αριστερά) βρίσκονται οι κλάδοι του εμπορίου και κατασκευών (κατά τεκμήριο εσωστρεφείς παραδοσιακοί κλάδοι) που έχουν υποστεί τρομακτικές απώλειες τζίρου και απασχόλησης τα προηγούμενα χρόνια και συνεπώς δεν διαθέτουν και πόρους για επενδύσεις. Στο κάτω δεξιά τεταρτημόριο συναντάμε κλάδους που έχουν μεν σχετικά υψηλότερη παραγωγικότητα, αλλά δεν επενδύουν αναλόγως, καθώς είναι σε θέση να απολαμβάνουν πρόσοδο λόγω φυσικού πλεονεκτήματος (ήλιος και θάλασσα για τον τουρισμό) ή υψηλή συγκέντρωση στον κλάδο (λόγω της παρουσίας του δημοσίου και ολιγοπωλιακών καταστάσεων για τα δίκτυα και τον χρηματοοικονομικό κλάδο), παράγοντες που όλοι μαζί συμποσούνται στη σχετική έλλειψη ισχυρού ανταγωνισμού. Τέλος, υπάρχουν και κλάδοι υπηρεσιών, ελεύθεροι επαγγελματίες, κυρίως, και λοιπές υπηρεσίες (δες

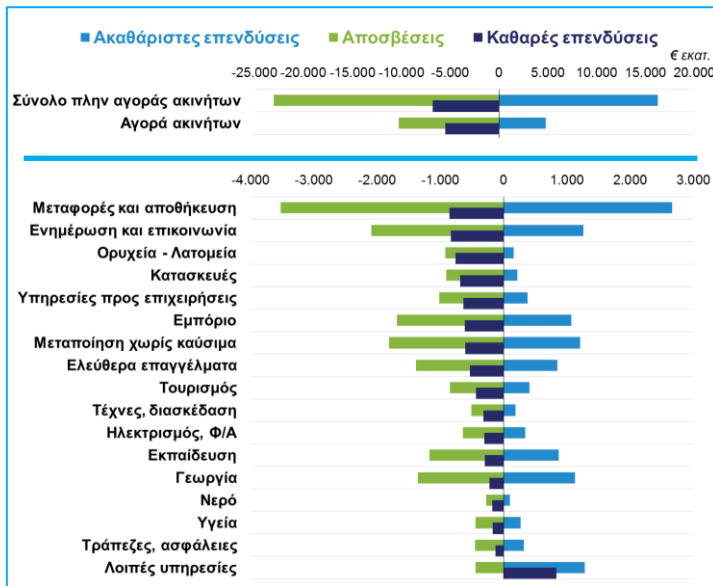
κατωτέρω) προς νοικοκυριά και επιχειρήσεις, που αν και έχουν σχετικά χαμηλή παραγωγικότητα, έχουν αξιόλογη επενδυτική δραστηριότητα καθώς προσπαθούν να ξεφύγουν από το δυσλειτουργικό πλαίσιο που βιώνουν της έντονης φορολογίας, συμπίεσης του τζίρου της αγοράς κ.ο.κ. Αλλά και εντός της μεταποίησης **Δ09** υπάρχουν αντιστοίχως κλάδοι που έχουν μεγαλύτερη επενδυτική δραστηριότητα και υψηλότερη παραγωγικότητα από άλλους, όπως τα βασικά μέταλλα (αλουμίνιο, σίδηρο, χαλκός), τα μη μεταλλικά ορυκτά (τσιμέντα, ασβέστης, κ.λ.π), τα φάρμακα/χημικά και η κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών με τον κλάδο των τροφίμων/ποτών/καπνού (τον μεγαλύτερο κλάδο της μεταποίησης χωρίς πετρελαιοειδή) να βρίσκεται στον μέσο όρο της παραγωγικότητας και πολύ κοντά στο μέσο όρο των επενδύσεων προς ΑΠΑ, ως είναι φυσιολογικό λόγω υψηλού σχετικού μεγέθους. Είναι αξιοσημείωτο, επίσης, ότι κλάδοι όπως η χαρτοποιία, τα πλαστικά και η κλωστοϋφαντουργία, κλάδοι με χαμηλότερη παραγωγικότητα του μέσου όρου, διενεργούν μεγαλύτερες επενδύσεις από πολλούς άλλους κλάδους με υψηλότερη παραγωγικότητα.

Δ09: Επενδύσεις και παραγωγικότητα κατά κλάδο στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών
(Eurostat, 2015)

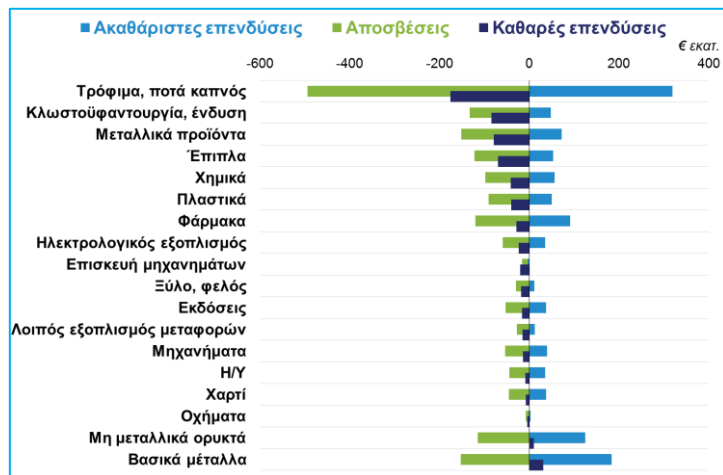

Δ10: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου, αποσβέσεις και καθαρές επενδύσεις κατά κλάδο, 2015
(Eurostat, 2015)

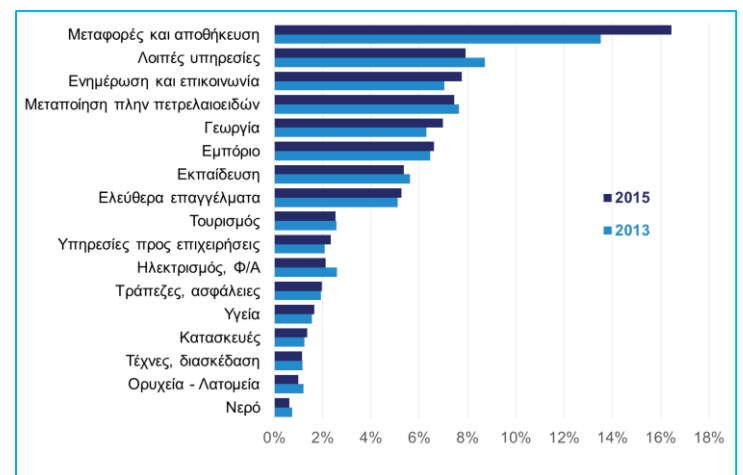
Άλλοι κλάδοι υπηρεσιών όπως οι μεταφορές και η αποθήκευση, και η ενημέρωση και επικοινωνία, δείχνουν μείωση σε όρους κύκλου εργασιών, αποτέλεσμα που επιβεβαιώνει την αρχική εκτίμηση ότι, με την εξαίρεση του τουρισμού, οι υπηρεσίες ως κλάδος υποφέρουν ακόμη καθώς η υπόλοιπη οικονομία ανακάμπτει. Δεδομένου, βεβαίως, του μεγάλου μεγέθους των υπηρεσιών στην οικονομία, το αποτέλεσμα αυτό συμπαρασύρει τη συνολική οικονομία σε πτήση χαμηλών επιδόσεων.

Δ11: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου, αποσβέσεις και καθαρές επενδύσεις στους κλάδους της μεταποίησης πλην πετρελαιοειδών, 2015
(Eurostat, 2015)

Στα διαγράμματα Δ10 και Δ11 παρουσιάζονται οι καθαρές επενδύσεις κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας το 2015 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία) σε σταθερές τιμές 2010. Είναι αποκαρδιωτικό ή επενδυτική δραστηριότητα μετά τις αποσβέσεις να είναι αρνητική σε όλους σχεδόν τους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, εξαιρουμένων των κλάδων των πετρελαιοειδών, των μη μεταλλικών ορυκτών (τσιμέντο, ασβέστης κ.ά.), των βασικών μετάλλων

Δ12: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά κλάδο ως ποσοστό του συνόλου εκτός αγοράς ακινήτων (Eurostat, 2015)

(σίδηρος, αλουμίνιο, χαλκός κ.ά.), καθώς και των λοιπών υπηρεσιών. Στον κλάδο των λοιπών υπηρεσιών καταγράφονται επισκευές συσκευών και ειδών προσωπικού και οικιακού εξοπλισμού, καθαριστήρια, κομμωτήρια/κουρέια, κέντρα αισθητικής, γυμναστήρια, γραφεία κηδείων, καθώς και παντός είδους δραστηριότητες οργανώσεων- επιχειρηματικών, εργοδοτικών, επαγγελματικών, συνδικαλιστικών, θρησκευτικών, πολιτικών, κ.ο.κ. Σημειώνεται ότι οι

επενδύσεις στις «λοιπές υπηρεσίες» ως ποσοστό των επενδύσεων πλην αγοράς ακινήτων έχουν διπλασιασθεί στη διάρκεια της κρίσης και έχουν ανέλθει σε 7,9% το 2015 έναντι 4,3% το 2009 (Δ13). Η αύξηση των επενδύσεων σε «επισκευές» προσωπικών και οικιακών συσκευών αποτυπώνουν την τάση τα νοικοκυριά, λόγω περιορισμένων πόρων, να επιζητούν να επισκευάζουν τις παλιές, παρά να αγοράζουν νέες, συσκευές. Επίσης, η αύξηση των επενδύσεων σε «δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών» εξηγείται με τη στροφή των νοικοκυριών, λόγω υψηλής ανεργίας, στην «επιχειρηματικότητα ανάγκης». Τέλος, όσον αφορά στις «δραστηριότητες οργανώσεων», που είναι και η μερίδα του λέοντος των επενδύσεων αυτής της κατηγορίας, δεν μπορέσαμε ακόμη (μέχρι την έκδοση του Εβδομαδιαίου) να ταυτοποιήσουμε περί τίνος πρόκειται.

Ειδικότερα, στην κατηγορία αυτή των λοιπών υπηρεσιών, όπου οι αποσβέσεις είναι σχετικά χαμηλές, οι ακαθάριστες επενδύσεις ανέρχονται το 2015 σε €1,3 δισ., όσες δηλαδή ήταν περίπου και οι ακαθάριστες επενδύσεις την ίδια χρονιά στη μεταποίηση χωρίς πετρελαιοειδή (€1,2 δισ.)! Αναλύοντας περαιτέρω τις

Εντός της μεταποιητικής βιομηχανίας, δυναμικοί κλάδοι όπως τα βασικά μέταλλα, τα φάρμακα, τα πλαστικά, τα χημικά και τα μη μεταλλικά ορυκτά εμφανίζουν πολύ ταχύτερους ρυθμούς ανάπτυξης από άλλους πιο παραδοσιακούς κλάδους, όπως τα τρόφιμα και ποτά, που επίσης επεκτείνονται με ικανοποιητικούς ρυθμούς.

επενδύσεις στην κατηγορία αυτή προκύπτει ότι περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, επενδύσεις €317 εκατ. σε μηχανολογικό εξοπλισμό στην κατηγορία «επισκευές», και €836 εκατ. σε κατασκευές πλην κατοικιών και €43 εκατ. σε μηχανολογικό εξοπλισμό, στην κατηγορία «δραστηριότητες οργανώσεων». Εάν υπάρχει, λοιπόν, ένας αριθμός που να δείχνει ανάγλυφα τη στρέβλωση του παραγωγικού προτύπου της χώρας είναι ακριβώς οι επενδύσεις που γίνονται, παρόλο που η κρίση είναι καθοριστική γενεσιουργός αιτία, στις κατηγορίες

Δ13: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά κατηγορία παγίων στον κλάδο «Λοιπές υπηρεσίες» (Eurostat, 2015)

(€ εκατ., σταθερές τιμές 2010)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Σύνολο λοιπών υπηρεσιών (Α+Β+Γ)									
Σύνολο παγίων στοιχείων	573,1	642,2	1.551,0	1.221,1	1.604,2	1.428,3	1.410,0	1.259,8	1.285,7
Κατασκευές	126,1	175,1	1.141,2	617,8	1.119,9	1.014,7	1.033,8	837,2	837,2
Μηχανήματα	440,3	463,4	375,0	566,6	455,5	388,9	347,4	347,4	368,2
Μεταφορικός εξοπλισμός	25,8	20,8	12,5	19,7	2,1	1,0	1,2	1,2	1,1
Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας	16,2	12,7	14,9	36,7	28,8	24,4	26,1	24,7	27,2
A. Δραστηριότητες οργανώσεων (επιχειρηματικές, επαγγελματικές, συνδικαλιστικές, θρησκευτικές και πολιτικές οργανώσεις κλπ)									
Σύνολο παγίων στοιχείων	179,7	239,6	1.166,9	691,1	1.182,9	1.067,0	1.085,9	892,7	895,2
Κατασκευές	106,6	156,1	1.125,5	606,8	1.117,9	1.012,9	1.032,0	835,7	835,7
Μηχανήματα	65,9	78,6	26,3	70,1	52,7	41,8	41,3	41,3	42,6
Μεταφορικός εξοπλισμός	15,7	6,2	0,3	14,7	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας	9,9	7,9	9,4	14,1	12,2	12,2	12,6	11,9	13,1
B. Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης									
Σύνολο παγίων στοιχείων	9,2	22,7	2,1	28,3	26,9	21,5	21,7	22,6	24,4
Κατασκευές	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μηχανήματα	4,6	20,4	0,1	6,5	10,7	9,5	8,3	8,3	8,7
Μεταφορικός εξοπλισμός	0,2	2,4	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας	2,3	1,6	2,0	21,8	16,2	12,0	13,4	12,7	14,0
Γ. Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών (καθαριστήρια, κομμωτήρια, γυμναστήρια, γραφεία κηδεϊών κλπ)									
Σύνολο παγίων στοιχείων	391,5	386,1	368,2	501,7	394,5	339,6	299,9	346,9	369,0
Κατασκευές	17,2	18,1	15,7	11,0	2,0	1,8	1,8	1,5	1,5
Μηχανήματα	369,9	364,4	348,7	490,0	392,1	337,6	297,8	297,8	316,9
Μεταφορικός εξοπλισμός	9,9	12,1	12,2	5,0	1,8	0,8	1,1	1,1	0,9
Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας	3,9	3,1	3,4	0,7	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1

«δραστηριότητες οργανώσεων», «επισκευές» και «παροχή προσωπικών υπηρεσιών» σε σχέση με τις επενδύσεις που γίνονται στους δυναμικούς κλάδους, όπως στη μεταποίηση χωρίς πετρελαιοειδή, και όχι μόνο. Για παράδειγμα, οι επενδύσεις στη γεωργία είναι μόλις €1,1 δισ., στον τουρισμό €412 εκατ., στην ενημέρωση και επικοινωνία €1,3 δισ., στην εκπαίδευση €871 εκατ., στην υγεία €270 εκατ. κ.ο.κ.

Οι κλάδοι που υλοποιούν τις υψηλότερες επενδύσεις ως ποσοστό της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ), έχουν την υψηλότερη ΑΠΑ ανά απασχολούμενο, είναι δηλαδή οι πιο δυναμικοί κλάδοι, όπως, μεταξύ άλλων, η μεταποίηση, οι μεταφορές και η αποθήκευση (logistics), και, η ενημέρωση και επικοινωνία (πληροφορική, τηλεπικοινωνίες).

Στον πίνακα **Δ14** παρουσιάζονται οι επενδύσεις κατά κατηγορία και, επιλεκτικά κατά κλάδο, για το 2015. Σε ένα σύνολο €20,3 δισ., ο μηχανολογικός εξοπλισμός ανέρχεται σε €5,3 δισ. (26%), με την μεταποίηση και τη γεωργία να καταναλώνουν από €0,8 δισ., την ενημέρωση και επικοινωνία, και το εμπόριο από €0,7 δισ. Ο μεταφορικός εξοπλισμός ανέρχεται σε €3 δισ. (15%), με τις μεταφορές και αποθήκευση να έχουν ως είναι φυσικό την μερίδα του λέοντος (€2,3 δισ.). Οι κατασκευές πλην κατοικιών ανέρχονται σε €7,8 δισ. (38%) και οι κατοικίες σε €1,3 δισ. (6%), με τις οικοδομικές εργασίες να ανέρχονται σε €3,9 δισ. Τέλος, οι επενδύσεις σε προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας (όλα τα δικαιώματα χρήσης που πληρώνουν ελληνικές επιχειρήσεις κατά την άσκηση της οικονομικής τους δραστηριότητας) ανέρχονται σε €2,8 δισ. (14%), με τους ελεύθερους επαγγελματίες, την ενημέρωση και επικοινωνία, την εκπαίδευση, τη μεταποίηση και τις τράπεζες να επενδύουν τα σχετικά μεγαλύτερα ποσά. Σημειώνεται, ότι ανάλογα

στοιχεία από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δείχνουν κατανάλωση μηχανολογικού εξοπλισμού 21% του συνόλου των επενδύσεων, μεταφορικού εξοπλισμού 9%, κατασκευές πλην κατοικιών 26%, κατοικίες 24% και προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας 21%. Τέλος, όσον αφορά ειδικότερα στην μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών, η κατανάλωση μηχανολογικού εξοπλισμού το 2015 ήταν €523 εκατ., από €1,2 δισ. συνολικών επενδύσεων στον κλάδο. Το μέγεθος αυτό αντιπροσωπεύει το 6,1% των επενδύσεων στην Ελλάδα, έναντι 14,6% στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ή το 9,8% του συνόλου των επενδύσεων της οικονομίας σε μηχανολογικό εξοπλισμό, έναντι 26,4% στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό είναι μια ένδειξη αφενός του μικρότερου σχετικά μεγέθους της μεταποίησης της ελληνικής οικονομίας, σε σύγκριση με άλλες οικονομίες, αλλά ενδεχομένως και του μικρότερου σχετικού μεγέθους της «βαριάς» βιομηχανίας στο σύνολο της βιομηχανίας στην Ελλάδα. Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι η φορολογική επιβράβευση των παραγωγικών επενδύσεων σε κεφαλαιουχικό εξοπλισμό μέσω οριζόντιων κινήτρων όπως οι υπεραποσβέσεις ή οι επιταχυνόμενες αποσβέσεις έχει μετρηθεί από τον ΣΕΒ ότι αποτελεί μέτρο δημοσιονομικά ουδέτερο που θα μπορούσε να δώσει περαιτέρω ώθηση στον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας ενθαρρύνοντας την επενδυτική κινητοποίηση προς τη σωστή κατεύθυνση.

Δ14: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά κατηγορία παγίων και κατά κλάδο, 2015 σε τρέχ. τιμές (Eurostat, 2015)

Όλες οι κατηγορίες	Ελλάδα (€ εκατ.)	ΕΕ (€ εκατ.)	Ελλάδα %	ΕΕ %
Σύνολο	20.285,2	1.937.047,3	100,0%	100,0%
Αγορά ακινήτων	4.138,0	563.392,2	20,4%	29,1%
Μεταφορές και αποθήκευση	2.674,0	118.411,1	13,2%	6,1%
Δημόσια διοίκηση	2.552,3	115.048,0	12,6%	5,9%
Λοιπές υπηρεσίες	1.298,8	11.385,6	6,4%	0,6%
Ενημέρωση και επικοινωνία	1.268,1	109.648,6	6,3%	5,7%
Μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών	1.229,5	281.859,9	6,1%	14,6%
Γεωργία	1.141,9	39.355,1	5,6%	2,0%
Εμπόριο	1.079,6	87.180,2	5,3%	4,5%
Εκπαίδευση	887,8	70.752,8	4,4%	3,7%
Ελεύθερα επαγγέλματα	867,8	90.452,6	4,3%	4,7%
Πετρελαιοειδή	733,8	2.931,0	3,6%	0,2%
Τουρισμός	415,1	21.351,7	2,0%	1,1%
Υπηρεσίες προς επιχειρήσεις	380,6	107.736,5	1,9%	5,6%
Ηλεκτρισμός, Φ/Α	347,1	64.459,0	1,7%	3,3%
Τράπεζες, ασφάλειες	322,5	51.866,6	1,6%	2,7%
Υγεία	272,9	69.664,8	1,3%	3,6%
Κατασκευές	223,4	51.741,4	1,1%	2,7%
Τέχνες, διασκέδαση	187,2	28.607,8	0,9%	1,5%
Ορυχεία, λατομεία	162,5	19.290,6	0,8%	1,0%
Παροχή νερού	102,3	31.619,9	0,5%	1,6%
Κατοικίες	Ελλάδα (€ εκατ.)	ΕΕ (€ εκατ.)	Ελλάδα %	ΕΕ %
Σύνολο	1.309,9	465.095,0	100,0%	100,0%
Αγορά ακινήτων	1.309,9	464.580,0	100,0%	99,9%
Λοιπές κατασκευές	Ελλάδα (€ εκατ.)	ΕΕ (€ εκατ.)	Ελλάδα %	ΕΕ %
Σύνολο	7.796,4	495.480,3	100,0%	100,0%
Αγορά ακινήτων	2.636,4	89.877,8	33,8%	18,1%
Δημόσια διοίκηση	1.922,7	65.429,5	24,7%	13,2%
Λοιπές υπηρεσίες	843,0	4.243,4	10,8%	0,9%
Μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών	476,9	23.649,1	6,1%	4,8%
Πετρελαιοειδή	455,3	972,1	5,8%	0,2%
Ηλεκτρισμός, Φ/Α	326,3	27.574,8	4,2%	5,6%
Εμπόριο	194,0	26.006,6	2,5%	5,2%
Εκπαίδευση	167,8	34.374,0	2,2%	6,9%
Ορυχεία, λατομεία	153,5	11.115,8	2,0%	2,2%
Μεταφορές και αποθήκευση	151,9	48.224,5	1,9%	9,7%
Τουρισμός	122,8	10.563,3	1,6%	2,1%
Παροχή νερού	88,0	18.893,1	1,1%	3,8%
Γεωργία	87,5	11.250,1	1,1%	2,3%
Τέχνες, διασκέδαση	54,0	18.010,9	0,7%	3,6%
Κατασκευές	46,4	30.426,8	0,6%	6,1%
Υγεία	30,1	33.294,6	0,4%	6,7%
Τράπεζες, ασφάλειες	25,7	16.713,9	0,3%	3,4%
Ελεύθερα επαγγέλματα	11,6	12.968,9	0,1%	2,6%
Ενημέρωση και επικοινωνία	1,4	7.696,1	0,0%	1,6%
Υπηρεσίες προς επιχειρήσεις	1,2	4.169,9	0,0%	0,8%
Καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι	Ελλάδα (€ εκατ.)	ΕΕ (€ εκατ.)	Ελλάδα %	ΕΕ %
Σύνολο	91,9	4.930,2	100,0%	100,0%
Γεωργία	91,9	4.717,9	100,0%	95,7%

Σημ.: Στην ΕΕ περιλαμβάνονται 15 χώρες για τις οποίες υπάρχουν επαρκή στοιχεία (Τσεχία, Γερμανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Γαλλία, Λετονία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Αυστρία, Σλοβακία, Φιλανδία, Σουηδία, Ην Βασίλειο).

Δ14: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά κατηγορία παγίων και κατά κλάδο (συνέχεια)

Μεταφορές	Ελλάδα (€ εκατ.)	ΕΕ (€ εκατ.)	Ελλάδα %	ΕΕ %
Σύνολο	2.987,4	167.757,1	100,0%	100,0%
Μεταφορές και αποθήκευση	2.311,0	43.244,7	77,4%	25,8%
Δημόσια διοίκηση	201,7	5.969,2	6,8%	3,6%
Γεωργία	153,2	2.956,5	5,1%	1,8%
Εμπόριο	143,2	12.986,5	4,8%	7,7%
Υπηρεσίες προς επιχειρήσεις	89,4	59.766,5	3,0%	35,6%
Τουρισμός	23,6	1.124,6	0,8%	0,7%
Εκπαίδευση	19,9	1.030,0	0,7%	0,6%
Κατασκευές	14,1	6.485,2	0,5%	3,9%
Τέχνες, διασκέδαση	11,2	643,7	0,4%	0,4%
Ελεύθερα επαγγέλματα	9,5	4.419,5	0,3%	2,6%
Υγεία	6,5	3.287,1	0,2%	2,0%
Ηλεκτρισμός, Φ/Α	2,0	3.104,0	0,1%	1,9%
Ενημέρωση και επικοινωνία	1,7	3.537,1	0,1%	2,1%
Μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών	1,5	9.410,8	0,1%	5,6%
Παροχή νερού	1,2	2.106,1	0,0%	1,3%
Λοιπές υπηρεσίες	1,0	1.414,9	0,0%	0,8%
Αγορά ακινήτων	0,3	2.431,2	0,0%	1,4%
Πετρελαιοειδή	0,2	67,2	0,0%	0,0%
Τράπεζες, ασφάλειες	-1,6	4.530,8	-0,1%	2,7%
Ορυχεία, λατομεία	-2,2	-758,5	-0,1%	-0,5%
Μηχανήματα	Ελλάδα (€ εκατ.)	ΕΕ (€ εκατ.)	Ελλάδα %	ΕΕ %
Σύνολο	5.342,5	398.075,0	100,0%	100,0%
Γεωργία	798,4	19.518,1	14,9%	4,9%
Ενημέρωση και επικοινωνία	726,8	29.093,9	13,6%	7,3%
Εμπόριο	645,2	27.845,8	12,1%	7,0%
Μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών	522,5	105.165,2	9,8%	26,4%
Λοιπές υπηρεσίες	427,6	2.662,8	8,0%	0,7%
Πετρελαιοειδή	276,2	1.507,1	5,2%	0,4%
Τουρισμός	265,0	8.689,3	5,0%	2,2%
Ελεύθερα επαγγέλματα	269,3	13.751,4	5,0%	3,5%
Υπηρεσίες προς επιχειρήσεις	253,8	32.319,3	4,8%	8,1%
Δημόσια διοίκηση	227,1	26.150,4	4,3%	6,6%
Υγεία	185,1	24.599,7	3,5%	6,2%
Κατασκευές	153,2	11.988,4	2,9%	3,0%
Εκπαίδευση	154,0	7.326,5	2,9%	1,8%
Μεταφορές και αποθήκευση	145,3	20.157,0	2,7%	5,1%
Τέχνες, διασκέδαση	108,5	5.523,4	2,0%	1,4%
Τράπεζες, ασφάλειες	97,9	12.360,0	1,8%	3,1%
Αγορά ακινήτων	65,1	4.971,4	1,2%	1,2%
Ορυχεία, λατομεία	10,5	6.050,4	0,2%	1,5%
Παροχή νερού	8,0	9.199,0	0,1%	2,3%
Ηλεκτρισμός, Φ/Α	3,0	28.933,2	0,1%	7,3%
Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας	Ελλάδα (€ εκατ.)	ΕΕ (€ εκατ.)	Ελλάδα %	ΕΕ %
Σύνολο	2.757,1	405.710,3	100,0%	100,0%
Ελεύθερα επαγγέλματα	577,4	59.312,0	20,9%	14,6%
Εκπαίδευση	546,1	28.014,7	19,8%	6,9%
Ενημέρωση και επικοινωνία	538,2	69.334,3	19,5%	17,1%
Μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών	228,6	143.409,7	8,3%	35,3%
Τράπεζες, ασφάλειες	200,6	18.239,2	7,3%	4,5%
Δημόσια διοίκηση	200,8	17.529,3	7,3%	4,3%
Αγορά ακινήτων	126,3	1.456,3	4,6%	0,4%
Εμπόριο	97,3	20.400,9	3,5%	5,0%
Μεταφορές και αποθήκευση	65,9	6.754,1	2,4%	1,7%
Υγεία	51,1	8.456,0	1,9%	2,1%
Υπηρεσίες προς επιχειρήσεις	36,2	11.063,8	1,3%	2,7%
Λοιπές υπηρεσίες	27,2	3.042,5	1,0%	0,7%
Ηλεκτρισμός, Φ/Α	15,8	4.835,1	0,6%	1,2%
Τέχνες, διασκέδαση	13,5	4.363,2	0,5%	1,1%
Γεωργία	11,0	873,9	0,4%	0,2%
Κατασκευές	9,7	2.795,2	0,4%	0,7%
Παροχή νερού	5,2	1.420,7	0,2%	0,4%
Τουρισμός	3,7	958,7	0,1%	0,2%
Πετρελαιοειδή	2,1	569,6	0,1%	0,1%
Ορυχεία, λατομεία	0,7	2.882,6	0,0%	0,7%

Οι διαφορές αυτές αναδεικνύονται εν μέρει και από τις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης και χρήσης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στην παραγωγική διαδικασία. Δεν είναι τυχαίο επίσης ότι οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες διαθέτουν ένα ευνοϊκό πλαίσιο φορολογικής μεταχείρισης των δαπανών για την έρευνα και ανάπτυξη με γενναίες υπεραποσβέσεις, σε αντίθεση με την Ελλάδα που δεν

έχει υιοθετήσει ακόμη το σχετικό εγχειρίδιο του ΟΟΣΑ Frascati Manual για τον σαφή προσδιορισμό των επενδύσεων σε R&D ενώ και τα κίνητρα που δίνει αξιολογούνται ως ανάξια λόγου και δύσχρηστα από τις επιχειρήσεις με αποτέλεσμα να μην αξιοποιούνται. Για τις επενδύσεις σε προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας, στον Πίνακα **Δ15**, παρουσιάζονται λεπτομερώς συγκριτικά στοιχεία κατά κλάδο για την Ελλάδα και

Δ15: Ακαθάριστες επενδύσεις σε προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας* κατά κλάδο 2015 (Eurostat, 2015)

Τρέχουσες τιμές, € εκατ.

	Ελλάδα	ΕΕ**	Γερμανία	Γαλλία	Ην. Βασίλειο
Σύνολο επενδύσεων	20.285,2	1.937.047,3	623.839,0	469.172,0	436.469,5
Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας	2.757,1	405.710,3	108.284,0	112.388,0	92.925,4
Γεωργία	11,0	873,9	282,0	423,0	66,1
Ορυχεία, λατομεία	0,7	2.882,6	129,0	359,0	1.882,0
Μεταποίηση	230,7	143.979,3	57.116,0	36.875,0	16.817,8
Ηλεκτρισμός, Φ/Α	15,8	4.835,1	880,0	1.296,0	1.489,3
Νερό	5,2	1.420,7	129,0	279,0	555,2
Κατασκευές	9,7	2.795,2	606,0	961,0	726,1
Εμπόριο	97,3	20.400,9	4.178,0	3.218,0	8.252,5
Μεταφορές και αποθήκευση	65,9	6.754,1	704,0	1.812,0	2.672,8
Τουρισμός	3,7	958,7	285,0	189,0	373,4
Ενημέρωση και επικοινωνία	538,2	69.334,3	12.944,0	22.728,0	15.664,6
Τράπεζες, ασφάλειες	200,6	18.239,2	2.055,0	5.679,0	6.135,0
Αγορά ακινήτων	126,3	1.456,3	104,0	358,0	542,8
Ελεύθερα επαγγέλματα	577,4	59.312,0	9.449,0	25.642,0	13.416,2
Υπηρεσίες προς επιχειρήσεις	36,2	11.063,8	825,0	2.256,0	3.119,1
Δημόσια διοίκηση	200,8	17.529,3	3.053,0	5.894,0	5.619,7
Εκπαίδευση	546,1	28.014,7	9.455,0	1.227,0	11.430,9
Υγεία	51,1	8.456,0	4.323,0	1.258,0	1.902,6
Τέχνες, διασκέδαση	13,5	4.363,2	1.341,0	557,0	1.439,7
Λοιπές υπηρεσίες	27,2	3.042,5	426,0	1.376,0	822,5

Μερίδια (τρέχουσες τιμές)

	Ελλάδα	ΕΕ**	Γερμανία	Γαλλία	Ην. Βασίλειο
Σύνολο επενδύσεων	100%	100%	100%	100%	100%
Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας	13,6%	20,9%	17,4%	24,0%	21,3%
Γεωργία	0,4%	0,2%	0,3%	0,4%	0,1%
Ορυχεία, λατομεία	0,0%	0,7%	0,1%	0,3%	2,0%
Μεταποίηση	8,4%	35,5%	52,7%	32,8%	18,1%
Ηλεκτρισμός, Φ/Α	0,6%	1,2%	0,8%	1,2%	1,6%
Νερό	0,2%	0,4%	0,1%	0,2%	0,6%
Κατασκευές	0,4%	0,7%	0,6%	0,9%	0,8%
Εμπόριο	3,5%	5,0%	3,9%	2,9%	8,9%
Μεταφορές και αποθήκευση	2,4%	1,7%	0,7%	1,6%	2,9%
Τουρισμός	0,1%	0,2%	0,3%	0,2%	0,4%
Ενημέρωση και επικοινωνία	19,5%	17,1%	12,0%	20,2%	16,9%
Τράπεζες, ασφάλειες	7,3%	4,5%	1,9%	5,1%	6,6%
Αγορά ακινήτων	4,6%	0,4%	0,1%	0,3%	0,6%
Ελεύθερα επαγγέλματα	20,9%	14,6%	8,7%	22,8%	14,4%
Υπηρεσίες προς επιχειρήσεις	1,3%	2,7%	0,8%	2,0%	3,4%
Δημόσια διοίκηση	7,3%	4,3%	2,8%	5,2%	6,0%
Εκπαίδευση	19,8%	6,9%	8,7%	1,1%	12,3%
Υγεία	1,9%	2,1%	4,0%	1,1%	2,0%
Τέχνες, διασκέδαση	0,5%	1,1%	1,2%	0,5%	1,5%
Λοιπές υπηρεσίες	1,0%	0,7%	0,4%	1,2%	0,9%

* Περιλαμβάνονται πάγια περιουσιακά στοιχεία που αποτελούνται από τα αποτελέσματα έρευνας και ανάπτυξης, τα αποτελέσματα μεταλλευτικών ερευνών και αξιολογήσεων, λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών και βάσεις δεδομένων, ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα και λοιπά προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας, τα οποία προορίζονται για χρήση διάρκειας μεγαλύτερης του έτους.

** Περιλαμβάνονται 15 χώρες για τις οποίες υπάρχουν επαρκή στοιχεία (Τσεχία, Γερμανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Γαλλία, Λετονία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Αυστρία, Σλοβακία, Φιλανδία, Σουηδία, Ην Βασίλειο).

κάποιες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνουν τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της κάθε οικονομίας (που στην Ελλάδα έχουν επηρεασθεί από την παρατεταμένη κρίση και ύφεση), αναλόγως και του τεχνολογικού υποβάθρου κάθε κλάδου, όπως αυτό τεκμαίρεται από τη χρήση προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας. Παραδείγματος χάριν, στη Γερμανία η μεταποίηση χρησιμοποιεί το 52,7% των προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ στην Ελλάδα μόνο το 8,4%, που αντιστοιχούν στο 9,2% και 1,1% των επενδύσεων αντιστοίχως. Επίσης, στη Γερμανία η εκπαίδευση χρησιμοποιεί το 8,7% των προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ στην Ελλάδα το 19,8%, που αντιστοιχούν στο 1,5% και 2,7% των επενδύσεων αντιστοίχως. Τα μεγέθη αυτά αποτυπώνουν ανάγλυφα το γεγονός ότι στην Ελλάδα οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης γίνονται κυρίως από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ενώ στη Γερμανία οι αντίστοιχες δαπάνες γίνονται, πέραν των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, κυρίως από τις επιχειρήσεις.

Εάν υπάρχει ένας αριθμός που να δείχνει ανάγλυφα τη στρέβλωση του παραγωγικού προτύπου της χώρας είναι ακριβώς οι επενδύσεις που γίνονται, παρόλο που η κρίση είναι καθοριστική γενεσιουργός αιτία, στις κατηγορίες «δραστηριότητες οργανώσεων», «επισκευές» και «παροχή προσωπικών υπηρεσιών», που είναι περίπου ίδιες με τις επενδύσεις που γίνονται στη μεταποίηση χωρίς πετρελαιοειδή.

Οικονομικές εξελίξεις

Οικονομικό κλίμα: Η συμφωνία για την ολοκλήρωση της 2^{ης} αξιολόγησης φαίνεται ότι επηρέασε θετικά το οικονομικό κλίμα τον Ιούνιο του 2017, καθώς ο σχετικός δείκτης σημείωσε μικρή βελτίωση (στις 94 μονάδες από 93,2 τον προηγούμενο μήνα και 90,2 τον Ιούνιο του 2016), ωστόσο καταγράφονται μικτές τάσεις στις επιχειρηματικές προσδοκίες και στην καταναλωτική εμπιστοσύνη, η οποία επίσης βελτιώθηκε οριακά. Ειδικότερα, η άνοδος του δείκτη οικονομικού κλίματος οφείλεται κυρίως στην ενίσχυση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία και τις κατασκευές, καθώς και στη θετική τάση που διαμορφώνεται στις υπηρεσίες, ενώ στο λιανικό εμπόριο το σχετικό ισοζύγιο θετικών – αρνητικών εκτιμήσεων εμφανίζει μικρή επιδείνωση (**Δ16**), παρά την αξιόλογη πορεία του όγκου λιανικών πωλήσεων κατά το διάστημα Ιαν – Απρ 2017 και τις ιδιαίτερα θετικές προσδοκίες για την τουριστική κίνηση.

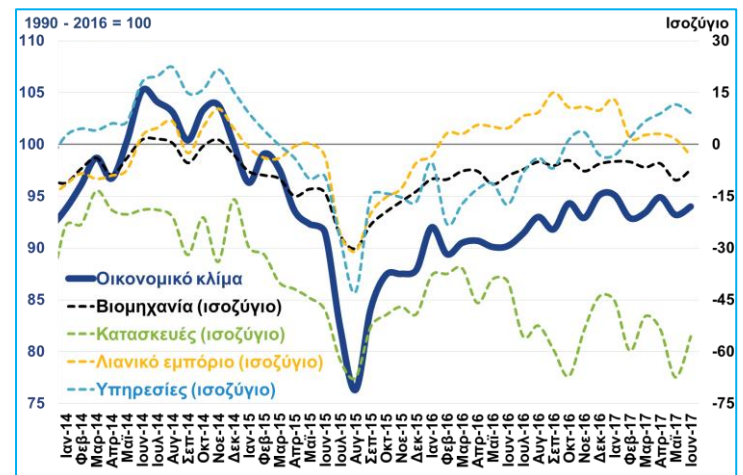
Πιο αναλυτικά, στη βιομηχανία καταγράφονται πιο αισιόδοξες προβλέψεις για την παραγωγή και την εξέλιξη της ζήτησης τους επόμενους μήνες, ενώ οι εκτιμήσεις για το επίπεδο των αποθεμάτων παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητες, με το 23% των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 10% να δηλώνει το αντίθετο. Παράλληλα, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την πορεία των εξαγωγών είναι θετικές, ενώ ταυτόχρονα αξιόλογη αύξηση εμφανίζει το ποσοστό των επιχειρήσεων που εκτιμά αύξηση της απασχόλησης (18% από 13% τον προηγούμενο μήνα). Την ίδια ώρα, ο Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στη μεταποίηση (PMI), επέστρεψε τον Ιούνιο του 2017 σε επίπεδο πάνω από το όριο των 50 μονάδων (στις 50,5 μονάδες από 49,6 τον προηγούμενο μήνα), που υποδηλώνει συνθήκες ανάπτυξης. Σύμφωνα με τα στοιχεία του δείκτη, η βελτίωση αυτή είναι αποτέλεσμα της αύξησης των νέων παραγγελιών και της παραγωγής, η οποία συνέβαλε στην αύξηση των θέσεων εργασίας.

Στις υπηρεσίες καταγράφεται βελτίωση του κλίματος, κυρίως λόγω των θετικών προσδοκιών στα ξενοδοχεία – εστιατόρια, καθώς επίσης και στις κατασκευές, ως

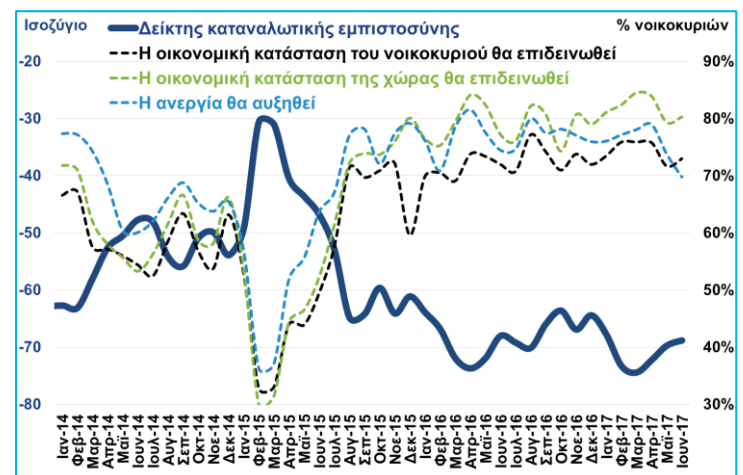
αποτέλεσμα των καλύτερων προοπτικών σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών κυρίως στις ιδιωτικές κατασκευές.

Στο λιανικό εμπόριο, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών σημείωσε μικρή πτώση τον Ιούνιο του 2017, καθώς οι θετικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις αντισταθμίστηκαν από τις αρνητικές προβλέψεις για την εξέλιξή τους κατά τους επόμενους μήνες. Πιο έντονη είναι η υποχώρηση των προσδοκιών στον κλάδο τροφίμων, ποτών και καπνού, ενώ στην ένδυση και υπόδηση ο δείκτης κινήθηκε ανοδικά για τρίτο συνεχόμενο μήνα.

Δ16: Οικονομικό κλίμα και επιχειρηματικές προσδοκίες στους βασικούς τομείς (EE - DG ECFIN, IOBE, Ιουν. 2017)

Δ17: Δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης και εκτιμήσεις των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση, τη γενικότερη κατάσταση της χώρας και την εξέλιξη της ανεργίας (EE - DG ECFIN, IOBE, Ιουν. 2017)

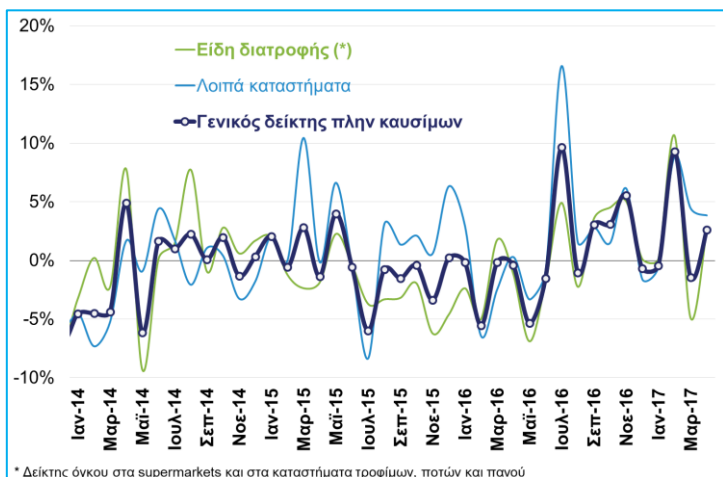

Από την πλευρά των καταναλωτών, η βελτίωση των προσδοκιών για την εξέλιξη της ανεργίας συνέβαλε στην οριακή άνοδο του δείκτη εμπιστοσύνης, ο οποίος διαμορφώθηκε στις -68,8 μονάδες από -69,7 τον προηγούμενο μήνα και -68 τον Ιούνιο του 2016.

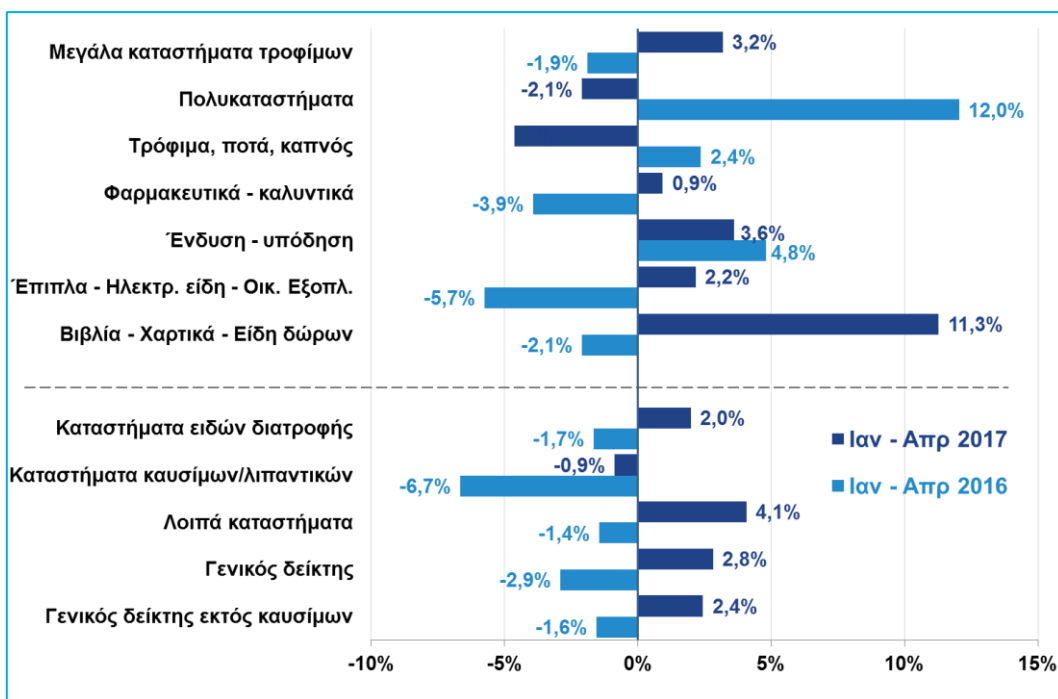
Ειδικότερα, το ποσοστό των νοικοκυριών που εκτιμά ότι η ανεργία θα αυξηθεί μειώθηκε στο 70% από 74% τον προηγούμενο μήνα και το ποσοστό που προβλέπει μείωση της ανεργίας ανήλθε στο 10% από 7% τον Μάιο. Παρόλα αυτά, τα νοικοκυριά εξακολουθούν να είναι απαισιόδοξα αναφορικά με την εξέλιξη της οικονομικής τους κατάστασης και τη γενικότερη κατάσταση της χώρας (Δ17).

Δ18: Δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο
(ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2017)

* Δείκτης όγκου στα supermarkets και στα καταστήματα τροφίμων, ποτών και πανού

Λιανικές πωλήσεις: Άνοδο +2,6% σημείωσε ο όγκος των λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων τον Απρίλιο του 2017, γεγονός στο οποίο συνέβαλαν οι εορτές του Πάσχα, με τις πωλήσεις στις περισσότερες κατηγορίες καταστημάτων να κινούνται σε θετικό έδαφος. Πιο αναλυτικά, στα καταστήματα ειδών διατροφής ο όγκος πωλήσεων αυξήθηκε κατά +2,7% σε σύγκριση με τον Απρίλιο του 2016, έπειτα από πτώση κατά -4,9% τον προηγούμενο μήνα, κυρίως λόγω της άνοδου στα σούπερ μάρκετ (+3,3%), καθώς στα μεμονωμένα καταστήματα τροφίμων, ποτών και καπνού η μεταβολή ήταν οριακή (+0,1%). Στα λοιπά καταστήματα (πλην ειδών διατροφής και καυσίμων), ο όγκος πωλήσεων αυξήθηκε κατά +3,8% (Δ18), με τα καταστήματα βιβλίων, ειδών δώρου και τεχνολογίας να καταγράφουν σημαντική άνοδο (+12%), ενώ αντίθετα στα πολυκαταστήματα σημειώθηκε πτώση (-1%). Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Απρ 2017 ο γενικός δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο εμφανίζει άνοδο +2,8% και ο αντίστοιχος δείκτης πλην καυσίμων και λιπαντικών +2,4% (έναντι υποχώρησης -2,9% και -1,6% αντίστοιχα το διάστημα Ιαν – Απρ 2016, Δ19), ως αποτέλεσμα κυρίως της θετικής μεταβολής που σημειώθηκε στα σούπερ μάρκετ (+3,2%), στα καταστήματα ένδυσης και υπόδησης (+3,6%) και στα καταστήματα βιβλίων, ειδών δώρου και τεχνολογίας (+11,3%).

Δ19: Δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο κατά κατηγορία καταστημάτων
(ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2017)

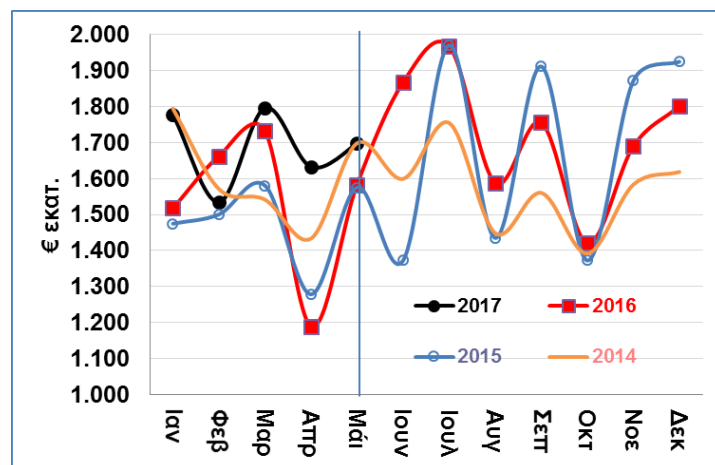

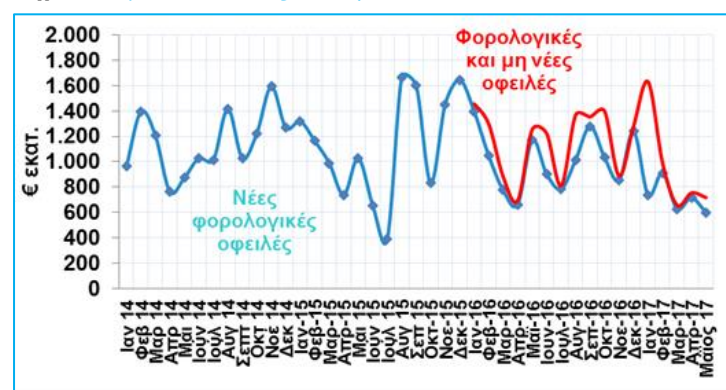
Προϋπολογισμός: Τον Μάιο 2017 το πρωτογενές αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης ανήλθε σε €2,3 δισ., από €2,63 δισ. τον Απρίλιο 2017 και €2,58 δισ. τον Μάιο 2016. Παρέμεινε έτσι σε υψηλά επίπεδα, παρά την υποχώρηση των εσόδων από φόρους (€16,4 δισ. στο πρώτο 5μηνο του 2017 έναντι €16,88 δισ. στον αντίστοιχο 5μηνο του 2016). Η υποχώρηση αυτή καταγράφεται παρά την ύπαρξη εσόδων €196,16 εκατ. ΦΠΑ από την ιδιωτικοποίηση των περιφερειακών αεροδρομίων τα οποία θα αντιλογιστούν) και την εμφάνιση εσόδων περίπου €200 εκατ. από το πρόγραμμα αποκάλυψης αδήλων εισοδημάτων. Επίσης, καταγράφεται μια ενίσχυση της δαπάνης της γενικής κυβέρνησης για μισθούς δημοσίων υπαλλήλων (€6,61 δισ. στο πρώτο 5μηνο του 2017 έναντι €6,42 δισ. στον αντίστοιχο 5μηνο του 2016). Οι δαπάνες αυτές αυξάνονται διακριτικά αλλά σταθερά σε σχέση με το 2016 από τον Φεβρουάριο και ύστερα, με την αύξηση αυτή μάλιστα να επιταχύνει παραπέρα τον Μάιο 2017 (δαπάνες προσωπικού €1,37 δισ. το Μάιο 2017 έναντι €1,31 δισ. το Μάιο 2016). Όμως, οι επιβαρυντικές αυτές εξελίξεις δεν κατάφεραν να αντισταθίσουν τη σταθερή και μεγάλη μείωση της δαπάνης για συντάξεις (€12,37 δισ. στο πρώτο 5μηνο του 2017 έναντι €12,95 δισ. στον αντίστοιχο 5μηνο του 2016), η οποία μάλιστα είναι μειωμένη και για τον κάθε μήνα του διαστήματος χωριστά, και την αύξηση των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές (€8,44 δισ. στο πρώτο 5μηνο του 2017 έναντι €7,69 δισ. στον αντίστοιχο 5μηνο του 2016). Μάλιστα, τα έσοδα από ασφαλιστικές εισφορές (Δ20) εμφάνισαν μια ιδιαίτερα καλή πορεία τον Απρίλιο, λόγω και της αλλαγής στο χρονοσκόπιο καταβολής των εισφορών σε μηνιαία πλέον βάση, χωρίς αυτό να οδηγήσει όμως σε μείωση των Μάιο. Η εξέλιξη αυτή καταρχήν δημιουργεί αισιοδοξία για την πορεία των εσόδων αυτών και τους επόμενους μήνες. Την ώρα που οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του κράτους υποχώρησαν ελαφρά στα €3.84 δισ. από €3,91 δισ. τον Απρίλιο 2017, οι εκκρεμείς επιστροφές φόρων αυξήθηκαν στα €1.2 δισ. από €1,05 δισ.

Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το δημόσιο: Η δημιουργία νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών συνεχίζει να πορεύεται με πιο ήπιους ρυθμούς μετά την εκλογίκευση των οφειλών προς ασφαλιστικά ταμεία που είχαν αυξηθεί απότομα στις αρχές του έτους λόγω των προβλημάτων στην εκκίνηση του ΕΦΚΑ (Δ21). Έτσι, οι νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές Μάιου 2017 ανήλθαν σε €717 εκατ., εκ των οποίων τα €515 εκατ. από φορολογικές οφειλές, περίπου στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα και σαφώς χαμηλότερα των νέων οφειλών Μάιου 2016 (€1,3 δισ.).

Δ20: Έσοδα από ασφαλιστικές εισφορές της Γενικής Κυβέρνησης (Υπ. Οικ., Μάιος 2017)

Δ21: Νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές ιδιωτών προς το δημόσιο (ΑΑΔΕ, Μάιος 2017)

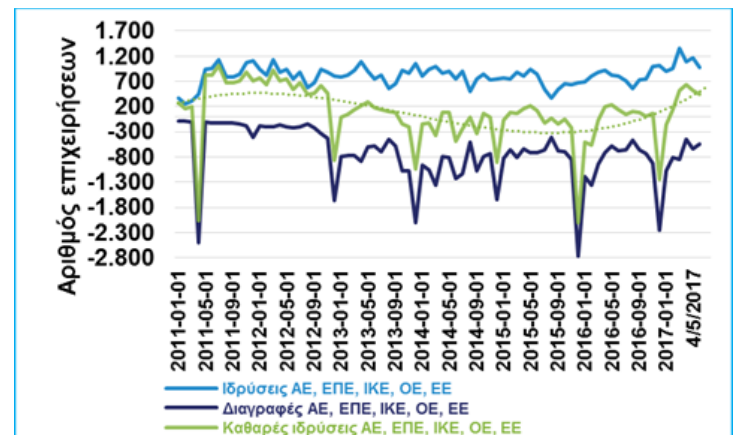

Ιδρύσεις και διαγραφές επιχειρήσεων: Σε ό,τι αφορά τις ΙΚΕ, ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ και ΕΕ – δηλαδή τις εταιρικές μορφές εκτός ατομικών επιχειρήσεων - τον Ιούνιο συνεχίστηκε η σταθεροποίηση των καθαρών ιδρύσεων που έχει εδραιωθεί από τις αρχές του έτους (**Δ22**) 441 καθαρές ιδρύσεις αντί 552 τον Μάιο και 134 τον Ιούνιο 2016). Και πάλι, τα (αρχικά και προς αναθεώρηση καθώς το ΓΕΜΗ καταγράφει και άλλες εγγραφές με καθυστέρηση) στοιχεία δείχνουν ότι η ΙΚΕ παραμένει το κύριο όχημα ίδρυσης νέων επιχειρήσεων (505 καθαρές νέες ιδρύσεις τον Ιούνιο 2017, αντί 627 το Μάιο 2017 και 342 τον Ιούνιο 2016). Σε ό,τι αφορά τις άλλες εταιρικές μορφές (ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΕΕ) έχουν όλο και μειωμένο ρόλο ως εταιρική μορφή. Η ΑΕ συμπληρώνει τον 9^ο μήνα καθαρών διαγραφών (απώλεια 267 εταιρειών από τον Οκτώβριο 2016) ενώ για τις ΕΠΕ συμπληρώνεται τον Ιούνιο ο 43^{ος} μήνας με καθαρές διαγραφές (τον Ιούνιο 2017 ήταν -72, έναντι -76 τον Μάιο 2017 και 52 τον Ιούνιο 2016). Σε ό,τι αφορά τις ΟΕ και ΕΕ, παρατηρείται στασιμότητα με καθαρές διαγραφές 59 ΟΕ και καθαρές ιδρύσεις 70 ΕΕ, μια εικόνα που με κάποιες εναλλαγές

αναπαράγεται τους τελευταίους μήνες. Τέλος, αντανακλώντας την τάση των τελευταίων μηνών, το μήνα Ιούνιο συνεχίστηκε και η στασιμότητα σε ό,τι αφορά τις ατομικές επιχειρήσεις (με τα πρώτα στοιχεία καθαρές διαγραφές 186 εταιρειών τον Ιούνιο αντί καθαρών ιδρύσεων 333 τον Μάιο και 144 τον Ιούνιο του 2016).

Δ22: Στοιχεία ΓΕΜΗ για ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΟΕ και ΕΕ (ΓΕΜΗ, Ιούν. 2017)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€368 δισ.
67% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€60 δισ.
51% συνόλου*

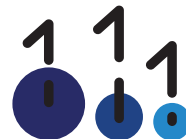
ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€62 δισ.
43% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€2,4 δισ. **
30% συνόλου**

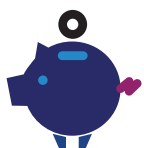
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

190.000
11% συνόλου ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€4,8 δισ.
20% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,1 δισ.
20% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€0,8 δισ.
29% συνόλου****

* 20.500 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2015 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει. Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προσιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
M: +32 (0) 494 46 95 24
E: sevbrussels@proximus.be

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

